

суспільства та його інфраструктури.

Для того щоб тероризм не поширювався і не набував глобальних масштабів, потрібно приймати серйозні рішення для його протидії, основу якої складає створення національної безпеки шляхом припинення поширення ідеології екстремістів.

Протидія тероризму має здійснюватися на національному та міжнародному рівнях, крім того необхідно ліквідувати та мінімізувати наслідки. Важливу роль також відіграє попередження дій терористів та вжиття заходів щодо їх недопущення. Захист від тероризму ґрунтується на таких завданнях:

1. Створення спеціального органу, який попереджатиме, виявлятиме, припинятиме спроби терористичних актів;

2. Спільна робота державних органів щодо припинення спроб заволодіння терористами зброєю масового знищення (ядерною, бактеріологічною, біологічною та ін.) для уникнення можливих наступних актів та жертв [1].

Боротьба з тероризмом має відбуватися на рівні не лише виконавчої влади, а й правоохоронної. Основне завдання – створення правової бази та її зміцнення на законодавчому рівні. Ця правова база стане основою для припинення спроб тероризму на рівні держави та на міжнародному рівні.

Загалом проблема боротьби правоохоронних органів з тероризмом на території України потребує комплексного підходу та співпраці правоохоронних органів із громадськістю тощо. Тільки так можна успішно боротися з цими складними явищами та забезпечити безпеку та стабільність в країні.

---

1. Чвортко Л. А., Баланда А. Л.. Тероризм у системі загроз національній безпеці: методичні підходи до економічної оцінки збитків. Київ : ТОВ «Видавничий дім «АртЕк», 2019.

2. Осадчук О. О. Міжнародний тероризм як загроза національній безпеці : кваліфікац. робота. Київ, 2022. 61 с.

3. Гірман А. Політичний тероризм і безпека в системі міжнародних відносин. *Геополітика України: історія і сучасність*. 2022. № 1 (28). С. 46–52.

УДК 343.98

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/74-76

Дар'я ВОРОНА

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Віталій ТЕЛІЙЧУК

професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент

ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

З лютого 2022 року у зв'язку із агресією російської федерації в Україні був уведений воєнний стан. Введення такого правового режиму тягне за собою низку особливостей, зокрема часткове тимчасове обмеження конституційних прав громадян. Такі обмеження можуть проявлятися у встановленні особливого режиму в'їзду та виїзду, перевірці документів, запровадженні комендантської години, відчуженні та вилученні майна усіх форм власності для забезпечення потреб оборони. У системі державно-правового регулювання оперативно-розшукова діяльність посідає особливе місце і з огляду на це потребує жорсткої регламентації [1].

Оперативно-розшукова інформація (ОРИ) відіграє важливу роль у діяльності правоохоронних органів та спецслужб. Реалізація операцій зі збору, аналізу та використання

такої інформації є складним процесом, який вимагає дотримання визначених процедур і правил. Оперативний прогноз – це інформація для розміркування, а план в оперативно-розшуковій діяльності (ОРД) є керівництвом до дії. При цьому важливо, щоб прогнозування було цілеспрямованим й системним, бо його результати мають використовуватися при виконанні конкретних завдань ОРД, і позиції плану мають ґрунтуватися не тільки на аналізі ретроспективної інформації, але й підкріплюватися відповідними прогнозними даними [2]. Одним із основних аспектів реалізації оперативно-розшукової інформації є її збір, а саме використання різних технічних засобів, таких як слідчо-оперативна техніка, аудіо- та відеозаписи, телекомунікаційні перехоплення, комп'ютерні технології для збору даних; а також співпраця з особами, які мають доступ до конфіденційної інформації та можуть надавати її правоохоронним органам [3].

Другим аспектом є аналіз інформації, використання методів криміналістичного аналізу. Наприклад, криміналістичний аналіз використовується при розслідуванні серії злочинів, таких як крадіжки або пограбування, де є певні зв'язки між різними подіями. Зокрема, при досудовому розслідуванні серії пограбувань у місті. Початковим є збирання інформації: оперативні підрозділи фіксують дати, час та місця пограбувань, а також збирають свідчення від очевидців та потерпілих. Фіксуються специфічні методи вчинення злочинів та характерні особливості. Наступним є криміналістичний аналіз: аналізуються спільні елементи між різними пограбуваннями, такі як використані знаряддя, сценарії, маршрути втечі та стиль вчинення. Визначаються спільні чинники, які можуть вказувати на одного чи декількох злочинців, такі як однакове взуття, використання транспортних засобів, час вчинення тощо. Одним з найважливіших є виявлення ключових даних: аналіз облікових записів телефонів, відеоспостереження, банківських операцій та інших джерел дозволяє виявити ключові дані, такі як місця перебування підозрюваних, їхні зв'язки та спільні точки. Пошук слідів або залишків на місцях злочинів, таких як відбитки, ДНК, може допомогти встановити тотожність злочинців або їхню групу. Також на основі отриманих даних створюється профіль можливого злочинця, включаючи його характеристики, можливі мотивації та методи вчинення злочину. Всі отримані відомості використовуються для спрямування подальших слідчих дій, таких як затримання підозрюваних, обшуки або залучення до справи свідків. Цей приклад ілюструє, як криміналістичний аналіз може допомогти в розкритті серії злочинів шляхом виявлення зв'язків та використання ключових даних.

Третій аспект – юридичний, включає в себе дотримання відповідних законодавчих норм та правил, щоб забезпечити законність, проведення операцій під судовим контролем та одержання санкцій для проведення розшукових заходів. Не менш важливим заходом є захист отриманої інформації від несанкціонованого доступу та витоку. Прикладом заходів для забезпечення цього захисту є застосування сучасних шифрувальних алгоритмів для захисту важливих даних від несанкціонованого доступу: шифрування інформації на рівні зберігання, передачі та обробки; встановлення систем контролю доступу, які обмежують права користувачів залежно від їхніх ролей та необхідності доступу до конкретної інформації; застосування аутентифікації та авторизації для підтвердження і обмеження доступу; застосування заходів мережевої безпеки для захисту передачі даних між пристроями та системами. До аспектів реалізації оперативно-розшукової інформації також входить оперативна тактика, а саме розробка планів для оптимального використання ресурсів та здійснення координації між різними частинами системи правопорядку. Це може проявлятися у проведенні аналізу злочинності для визначення основних типів злочинів, їхнього місця вчинення та часу, визначенні гарячих точок та пріоритетних напрямів боротьби. Також в ідентифікації ресурсів, які можна використовувати для запровадження боротьби зі злочинністю (поліція, слідчі, відділи спеціального призначення, обладнання тощо), оцінці компетенцій різних частин системи правопорядку та їхньої здатності використовувати доступні ресурси [4].

Враховуючи зазначене, можна зробити висновки щодо важливості та ефективності оперативно-розшукової діяльності і заходів боротьби зі злочинністю. Отже, організаційно-тактичні форми оперативно-розшукової діяльності взаємодіють між собою, і проведені в рамках кожної форми заходи можуть виходити за її межі. У процесі оперативної розробки вживаються різні заходи, спрямовані на отримання інформації, встановлення її достовірності, виявлення осіб та фактів, які представляють оперативний інтерес. Крім того, є важливим використання оперативно-розшукової тактики, в рамках ОРД здійснюються такі заходи, як виявлення ознак злочинів, попередження злочинів, розшук злочинців та відсутніх осіб,

документування кримінальних фактів, виявлення та усунення причин злочинів, забезпечення відшкодування збитку, заподіяного злочинцями, і забезпечення відсутності можливості сховатися від органів дізнання, слідства і суду.

1. Телійчук В. Г. М'яло А. О. Щодо питання удосконалення оперативно-розшукової діяльності у виявленні та розслідуванні кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану. *Modern science: innovations and prospects : The 13th International scientific and practical conference* (Stockholm, September 18-20, 2022). Stockholm, 2022. С. 320–327.

2. Телійчук В. Г. Оперативно-розшукове прогнозування як спосіб виявлення організованих злочинних груп. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського*. 2013. Т. 26 (65). № 2–1. С 356–361.

3. Шинкаренко І. Р., Шинкаренко І. О., Кириченко О. В. Правове регулювання оперативно-розшукової діяльності та здійснення негласних слідчих (розшукових) дій (структурно-логічні схеми) : навч. посібник. Дніпропетровськ : ДДУВС, 2015. 320 с.

4. Албул С. В. Основи оперативно-розшукової діяльності : навч. посібник. Одеса : Видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2016. 268 с.

5. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18.02.1992. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>.

УДК 343.98:342.78

DOI: 10.31733/15-03-2024/2/76-78

Катерина ГРИБЧЕНКО

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Віталій ТЕЛІЙЧУК

професор кафедри оперативно-розшукової діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник, доцент

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДІЇ ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

Сучасний стан розвитку нашого суспільства свідчить, що на сьогодні однією із серйозних проблем є зростання злочинності в умовах воєнного стану, що негативно впливає на внутрішню економічну та соціальну стабільність держави. Протидія злочинності в умовах воєнного стану вважається одним із пріоритетних напрямів діяльності правоохоронних органів на сучасному етапі розвитку Української держави, адже відомо, що безупинно зростаючі темпи поширення наркозалежності, формування спеціалізованих організованих злочинних угруповань, які займаються наркобізнесом, значне збільшення кількості злочинних діянь, учинених під впливом наркотичного сп'яніння чи у сфері обігу наркотичних речовин, становлять загрозу для безпеки та здоров'я всього суспільства [1, с. 322].

В умовах дії правового режиму воєнного стану на всій території України досить сильно змінилося чинне національне законодавство, а повноваження працівників оперативних підрозділів та слідчих набули більш широкого спектру в своїй класифікації та стали зосереджені на підвищенні ефективності при розслідуванні кримінальних правопорушень саме в такі тяжкі для нашої країни часи. Так, одним із найбільш ефективних засобів виявлення та документування злочинів є проведення комплексу оперативно-розшукових заходів та негласних слідчих (розшукових) дій.

Варто звернути увагу на те, що, враховуючи нововведення, Закон України «Про Національну поліцію» доповнено частиною 4, яка в своєму змісті передбачає, що під час дії воєнного стану поліція діє згідно з призначенням та специфікою діяльності з урахуванням